

DE HAZENKAMPVISIE

*Samen bouwen aan een
dementievriendelijke wijk*

Een visie op wonen, welzijn, zorg
en gemeenschapskracht

Stichting Kwiek Nijmegen-Midden
*in samenwerking met bewoners,
vrijwilligers en partners*

Nijmegen • 2026

Omzien naar elkaar maakt het verschil.

Hoofdstuk 1 – Voorwoord

Niet wachten tot morgen 3

Hoofdstuk 2 – Waarom Nederland anders moet gaan kijken naar ouder worden....5

Hoofdstuk 3 – Waarom Hazenkamp juist nu kansen heeft 7

Hoofdstuk 4 – Wat Kwiek ons heeft geleerd 9

Hoofdstuk 5 – Van zorg naar gemeenschap 11

Hoofdstuk 6 – Wat is een inclusieve dementievriendelijke wijk? ... 13

Hoofdstuk 7 – Wonen, ontmoeten en meedoen 15

Hoofdstuk 8 – Pasadia als sociaal wijkconcept binnen een dementievriendelijke wijk.18

Hoofdstuk 9 – De drie ankerpunten van de Hazenkampvisie 21

Hoofdstuk 10 – Manifest van de Hazenkampvisie 24

Hoofdstuk 11 – Nawoord 26

Hoofdstuk 1.

Voorwoord

Niet wachten tot morgen

Nederland vergrijst. Dat weten we allemaal. Toch lijkt het alsof we nog steeds denken dat de gevolgen daarvan pas later voelbaar worden. Maar voor veel buurten is "later" allang begonnen.

Ook in Hazenkamp en St. Anna zien we het iedere week. Meer ouderen wonen langer zelfstandig. Dat is een mooie ontwikkeling, maar brengt ook nieuwe vragen met zich mee. Hoe zorgen we ervoor dat mensen niet alleen langer thuis kunnen wonen, maar zich ook thuis blijven voelen in hun eigen wijk? Hoe voorkomen we eenzaamheid, overbelasting van mantelzorgers en een steeds grotere druk op de zorg?

De afgelopen jaren hebben wij bij Stichting Kwiek Nijmegen-Midden ontdekt dat het antwoord vaak niet begint in een spreekkamer of zorginstelling, maar veel dichterbij huis. Bij een kop koffie. Een wandeling. Samen bewegen. Muziek. Een goed gesprek. Een vrijwilliger die iemand kent. Een buur die even aanbelt. Gewone ontmoetingen die voor mensen van onschatbare waarde blijken te zijn.

Langzaam groeide het besef dat welzijn geen aanvulling op zorg is, maar een voorwaarde ervoor. Een sterke gemeenschap voorkomt niet alle zorg, maar kan wel voorkomen dat mensen onnodig in een isolement terechtkomen of eerder afhankelijk worden van professionele ondersteuning.

Daaruit ontstond de Hazenkampvisie.

Deze publicatie is geen blauwdruk en ook geen kant-en-klaar plan. Het is een uitnodiging. Een uitnodiging aan bewoners, vrijwilligers, zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporaties, kerken, ondernemers en de gemeente om samen na te denken over de toekomst van onze wijk. Hoe richten we onze wijk zo in dat zij inclusief en dementievriendelijk wordt?

De ideeën in dit boek zijn niet achter een bureau ontstaan. Ze zijn gegroeid uit honderden ontmoetingen tijdens de activiteiten van Kwiek, uit gesprekken met ouderen, mantelzorgers, vrijwilligers, professionals en bestuurders. Ook landelijke ontwikkelingen, zoals de groeiende aandacht voor passende zorg, samenredzaamheid en geclusterde woonvormen, hebben eraan bijgedragen.

Hazenkamp beschikt over alles wat nodig is om uit te groeien tot een wijk waar mensen prettig ouder kunnen worden: betrokken bewoners, actieve vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, zorg, welzijn, cultuur en nieuwe wooninitiatieven. De uitdaging is niet om steeds nieuwe voorzieningen te bedenken, maar om bestaande kwaliteiten met elkaar te verbinden.

In deze publicatie noemen we dat **van zorg naar gemeenschap**.

Wij hopen dat dit stuk inspireert. Niet alleen in Hazenkamp, maar ook daarbuiten. Want iedere wijk kan een plek worden waar mensen elkaar kennen, elkaar helpen en samen bouwen aan een samenleving waarin niemand buiten de boot valt.

Want uiteindelijk begint een dementievriendelijke wijk niet bij gebouwen of beleid.

Zij begint bij mensen.

Namens Stichting Kwiek Nijmegen-Midden

Hans Hermes

Voorzitter

Hoofdstuk 2

Waarom Nederland anders moet gaan kijken naar ouder worden

Ouder worden is geen probleem. Onze manier van organiseren wel.

Nederland behoort tot de landen waar mensen steeds langer leven. Dat is misschien wel één van de grootste maatschappelijke successen van de afgelopen eeuw. We worden ouder, blijven langer actief en willen het liefst zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Dat is precies wat de meeste mensen wensen: oud worden in een vertrouwde omgeving, dicht bij familie, burens en vrienden.

Toch wringt er iets.

Ons zorgstelsel is grotendeels opgebouwd in een tijd waarin mensen veel eerder naar een verzorgings- of verpleeghuis verhuisden zodra zelfstandig wonen moeilijk werd. Inmiddels is die werkelijkheid ingrijpend veranderd. Ouderen blijven veel langer thuis wonen, vaak ook wanneer zij kwetsbaarder worden of leven met meerdere chronische aandoeningen. Dat is een mooie ontwikkeling, maar zij stelt onze samenleving voor nieuwe vragen.

Hoe zorgen we ervoor dat mensen niet alleen langer thuis kunnen wonen, maar ook prettig, veilig en betekenisvol kunnen blijven leven?

Die vraag is urgenter dan ooit.

Nederland vergrijst in hoog tempo. Het aantal ouderen neemt de komende jaren sterk toe, terwijl het aantal zorgprofessionals niet in hetzelfde tempo meegroeit. Tegelijkertijd stijgt het aantal mensen met dementie, neemt de druk op mantelzorgers toe en wordt eenzaamheid steeds vaker een verborgen gezondheidsprobleem. Het is duidelijk dat we deze ontwikkeling niet kunnen opvangen door simpelweg méér zorg te organiseren.

Daarom verschuift het denken, zowel landelijk als lokaal. Steeds vaker staat niet de ziekte centraal, maar de mens. Niet de vraag *"Welke zorg heeft iemand nodig?"*, maar *"Wat heeft iemand nodig om onderdeel van het gewone leven te blijven?"* Passende zorg, het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), de Sociale Benadering Dementie en tal van andere ontwikkelingen wijzen allemaal in dezelfde richting: welzijn, ontmoeting en gemeenschapskracht zijn geen luxe, maar een noodzakelijke aanvulling op professionele zorg.

Dat vraagt om een fundamentele verandering van perspectief.

Niet langer organiseren we de samenleving rondom zorg, maar rondom leven.

Dat betekent investeren in buurten waar mensen elkaar kennen. In ontmoetingsplekken waar vriendschappen kunnen ontstaan. In vrijwilligers die het verschil maken. In mantelzorgers die zich gesteund voelen. In woningen en woonvormen die zelfstandigheid mogelijk maken. En vooral: in gemeenschappen waarin mensen ertoe blijven doen, ook wanneer zij ouder of kwetsbaarder worden.

De toekomst van de ouderenzorg ligt daarom niet uitsluitend in ziekenhuizen, huisartsenpraktijken of verpleeghuizen.

De toekomst van de ouderenzorg ligt óók in de straat, het plein, de ontmoetingsplek, de buurttuin, de wijk en de gemeenschap.

En precies daar begint de Hazenkampvisie.

Hoofdstuk 3

Waarom Hazenkamp juist nu kansen heeft

Iedere wijk heeft uitdagingen. Hazenkamp heeft óók uitzonderlijke mogelijkheden.

Wie alleen naar de vergrijzing kijkt, ziet vooral een groeiende zorgvraag. Wie naar Hazenkamp kijkt, ziet iets anders: een wijk die bijna alle bouwstenen al in huis heeft om een voorbeeld te worden van hoe prettig ouder worden eruit kan zien.

Dat is geen toeval.

Hazenkamp is een groene, overzichtelijke wijk met een sterke sociale basis. Bewoners voelen zich betrokken bij hun buurt, vrijwilligers zetten zich al jarenlang in voor anderen en tal van maatschappelijke organisaties zijn er actief. Er is een rijke geschiedenis van samenwerking tussen bewoners, zorg, welzijn, kerken en verenigingen. Die bestaande kracht vormt het fundament waarop verder gebouwd kan worden.

Tegelijkertijd staat de wijk niet stil.

De komende jaren krijgt Hazenkamp er nieuwe bewoners bij. Met de ontwikkeling van **Hubert** ontstaat een eigentijds woonconcept waarin wonen, zorg en ontmoeting dicht bij elkaar worden gebracht. Dat biedt kansen voor ouderen, maar ook voor jongere bewoners, gezinnen en vrijwilligers om elkaar vanzelfsprekend tegen te komen.

Ook de **Maranathakerk** kan daarin een belangrijke rol spelen. Niet alleen als kerkgebouw, maar vooral als laagdrempelige ontmoetingsplek waar mensen elkaar kunnen vinden, activiteiten kunnen organiseren en nieuwe initiatieven kunnen laten groeien. Een wijk heeft immers niet alleen woningen nodig, maar ook plekken waar mensen zich welkom voelen.

Daar komt nog iets bij.

Binnen loop- en fietsafstand bevinden zich huisartsen, fysiotherapie, winkels, openbaar vervoer, groenvoorzieningen en diverse maatschappelijke organisaties. Veel van wat mensen nodig hebben om zelfstandig te blijven wonen, is al aanwezig. De uitdaging is daarom niet zozeer om nieuwe voorzieningen te bouwen, maar om bestaande voorzieningen beter met elkaar te verbinden.

Juist daarin ligt de kracht van de Hazenkampvisie.

Niet iedere organisatie hoeft méér te doen.

Maar iedere organisatie kan méér betekenen door samen te werken.

Dat vraagt om een andere manier van kijken. Niet vanuit afzonderlijke gebouwen of instellingen, maar vanuit de wijk als geheel. Een wijk waarin bewoners, vrijwilligers, professionals, ondernemers en maatschappelijke organisaties gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor een omgeving waarin mensen elkaar blijven ontmoeten en ondersteunen.

Hazenkamp beschikt vrijwel over alle bouwstenen om uit te groeien tot een voorbeeldwijk voor prettig ouder worden.

Niet omdat de wijk geen problemen kent, maar omdat de kansen groter zijn dan de uitdagingen.

Daarom geloven wij dat Hazenkamp kan uitgroeien tot een voorbeeld van hoe wonen, welzijn en zorg elkaar kunnen versterken. Niet door méér zorg te organiseren, maar door een gemeenschap te bouwen waarin mensen langer gezond, actief en verbonden kunnen blijven.

En precies daar begint de toekomst.

Hoofdstuk 4

Wat Kwiek ons heeft geleerd

Grote veranderingen beginnen vaak met een kop koffie of thee.

Toen Stichting Kwiek begon, was het doel eenvoudig: ouderen met elkaar in contact brengen. Niemand kon toen vermoeden dat juist die ontmoetingen zouden uitgroeien tot waardevolle lessen over hoe mensen langer gezond, zelfstandig en gelukkig kunnen blijven.

De grootste ontdekking was misschien wel dat ouderen niet in de eerste plaats behoefte hebben aan zorg.

Zij willen erbij horen.

Een gesprek, samen bewegen, muziek maken, creatief bezig zijn of gewoon een kop koffie of thee drinken blijkt vaak minstens zo belangrijk als professionele ondersteuning. Niet omdat zorg minder belangrijk is, maar omdat mensen eerst mens zijn en pas daarna patiënt.

In de afgelopen jaren hebben honderden inwoners van Hazenkamp elkaar gevonden tijdens de activiteiten van Kwiek. Sommigen kwamen aarzelend binnen. Anderen waren eenzaam geworden na het overlijden van hun partner. Weer anderen zochten vooral gezelligheid of wilden graag iets voor een ander betekenen.

Steeds opnieuw gebeurde hetzelfde.

Mensen bloeiden op.

Niet door ingewikkelde interventies, maar doordat zij weer onderdeel werden van een gemeenschap.

Daarmee leerde Kwiek misschien wel de belangrijkste les van allemaal:

Welzijn is geen luxe. Welzijn is preventie.

De kracht van Kwiek zit niet in één activiteit. Juist de afwisseling maakt het verschil. Iedereen is anders, en daarom is er altijd wel iets dat aanspreekt.

De één komt voor de beweegoefeningen en ontdekt gaandeweg nieuwe vrienden. Een ander geniet van de dansmiddagen of ervaart tijdens Gyrokinesis en mindfulness hoe beweging en ontspanning bijdragen aan meer zelfvertrouwen en vitaliteit. Weer een ander kijkt weken uit naar een gezamenlijke busreis, een bingomiddag of een spelletjesmiddag.

Ook workshops, zoals brandveiligheid in huis, en activiteiten als NEC's *Football Memories* laten zien dat ontmoeten en leren uitstekend samengaan. Soms roept een oude voetbalfoto herinneringen op, soms ontstaat tijdens een kop koffie een nieuw gesprek of een onverwachte vriendschap.

Het mooiste is misschien wel dat de rollen gaandeweg veranderen. Mensen die ooit aarzelend als deelnemer binnenkwamen, blijken na verloop van tijd zelf anderen welkom te heten, een activiteit mee te organiseren of als vrijwilliger klaar te staan. Zo groeit Kwiek niet alleen in aantal deelnemers, maar ook in onderlinge betrokkenheid.

Al deze activiteiten lijken op het eerste gezicht klein en alledaags. Toch hebben ze één ding gemeen: ze brengen mensen met elkaar in contact. Ze geven structuur aan de week, vergroten het gevoel van eigenwaarde en zorgen ervoor dat mensen zich weer onderdeel voelen van een gemeenschap.

Dat is misschien wel de belangrijkste les die Kwiek ons heeft geleerd.

Welzijn ontstaat niet door één grote oplossing, maar door honderden kleine ontmoetingen.

En precies daarin schuilt de kracht van preventie.

Wanneer mensen elkaar blijven ontmoeten, naar elkaar omzien en samen actief blijven, ontstaat iets wat geen enkele professionele voorziening alleen kan organiseren: een gemeenschap waarin mensen zich gezien voelen en waarin gezondheid, geluk en zelfstandigheid elkaar versterken.

Daarom is Kwiek veel meer dan een activiteitenprogramma.

Kwiek laat zien dat welzijn begint bij elkaar.

Hoofdstuk 5

Van zorg naar gemeenschap

Alle partijen aan één tafel, samen verantwoordelijk voor de wijk.

Jarenlang hebben we geleerd om bij ouder worden vooral te denken aan zorg. Zodra iemand kwetsbaarder wordt, richten we onze aandacht bijna automatisch op professionele ondersteuning, medische behandeling en voorzieningen. Natuurlijk blijft goede zorg onmisbaar. Maar de ervaringen van Kwiek hebben ons geleerd dat dit slechts een deel van het verhaal is.

Mensen hebben niet alleen zorg nodig.

Mensen hebben elkaar nodig.

Juist wanneer mensen ouder worden, blijken de gewone dingen van het leven van onschatbare waarde. Een buur die aanbelt. Een vrijwilliger die tijd maakt voor een gesprek. Samen wandelen, bewegen of koffie drinken. Bekende gezichten ontmoeten. Ergens verwacht worden. Zulke momenten lijken klein, maar vormen de basis van gezondheid, zelfstandigheid en levensgeluk.

Daarom spreken wij liever niet alleen over een zorgsysteem, maar over een gemeenschap.

Een gemeenschap waarin bewoners, vrijwilligers, mantelzorgers, professionals, ondernemers, woningcorporaties, kerken, sportverenigingen en maatschappelijke organisaties elkaar weten te vinden. Niet omdat iedereen hetzelfde doet, maar omdat iedereen vanuit zijn eigen rol bijdraagt aan een wijk waarin mensen zich gezien en gesteund voelen.

Dat vraagt om een andere manier van samenwerken.

Professionele zorg blijft beschikbaar wanneer dat nodig is. Maar daaromheen ontstaat een netwerk van ontmoeting, preventie en onderlinge betrokkenheid. Niet als vervanging van zorg, maar als een sterke sociale basis waarop goede zorg kan voortbouwen.

Juist daardoor kan zorg weer doen waarvoor zij bedoeld is: mensen ondersteunen wanneer dat nodig is, terwijl de gemeenschap helpt om problemen te voorkomen en het dagelijks leven betekenisvol te houden.

Deze omslag vraagt niet om grote nieuwe instellingen of ingewikkelde systemen.

Zij vraagt om een andere manier van kijken.

Niet eerst vragen:

"Welke zorg heeft iemand nodig?"

Maar:

"Wat heeft iemand nodig om mee te blijven doen?"

Dat ene verschil verandert alles.

Want iemand die blijft deelnemen aan het leven van de wijk, behoudt vaak langer zijn gezondheid, zelfstandigheid en zelfvertrouwen. Ontmoeting voorkomt eenzaamheid. Bewegen helpt om fit te blijven. Vrijwilligerswerk geeft betekenis. En een vertrouwde omgeving maakt het gemakkelijker om hulp te vragen én te ontvangen.

Zo ontstaat een gemeenschap waarin mensen niet alleen langer thuis wonen, maar zich ook langer thuis voelen.

Dat is de kern van de Hazenkampvisie.

Niet méér zorg organiseren.

Maar méér gemeenschap creëren.

En misschien is dat wel de meest duurzame vorm van preventie die we kennen.

Hoofdstuk 6

Wat is een inclusieve dementievriendelijke wijk?

Een wijk waarin iedereen mee kan blijven doen.

Wanneer mensen het woord *dementie* horen, denken zij vaak aan geheugenverlies, ziekte en zorg. Maar een dementievriendelijke wijk begint niet bij dementie.

Zij begint bij de manier waarop mensen met elkaar omgaan.

Een inclusieve wijk is een wijk waarin iedereen zich welkom voelt. Jong en oud. Gezond of kwetsbaar. Mensen die al hun hele leven in de wijk wonen én nieuwe bewoners. Mensen die zelfstandig wonen, mantelzorg ontvangen of leven met een vorm van dementie.

Iedereen hoort erbij.

Dat klinkt vanzelfsprekend, maar het vraagt om een andere manier van kijken.

Niet de beperking van iemand staat centraal, maar zijn of haar mogelijkheden. Niet wat iemand niet meer kan, maar wat iemand nog wél kan bijdragen aan de gemeenschap.

Juist daarom is een dementievriendelijke wijk veel meer dan een verzameling voorzieningen. Het is een leefomgeving waarin mensen elkaar herkennen, elkaar begroeten en elkaar helpen wanneer dat nodig is. Een wijk waarin het normaal is om even mee te lopen, een boodschap te doen of samen een kop koffie te drinken.

In zo'n wijk spelen ontmoetingsplekken een sleutelrol. De Maranathakerk, Pasadia, het Hazenpark, de winkels, het gezondheidscentrum, Hubert en de activiteiten van Kwiek vormen samen geen losse eilandjes, maar een netwerk van plekken waar mensen elkaar vanzelf ontmoeten.

Ook de openbare ruimte draagt daaraan bij. Brede trottoirs, voldoende bankjes, veilige oversteekplaatsen, veel groen en duidelijke bewegwijzering maken het gemakkelijker om actief te blijven en zelfstandig op pad te gaan. Een aantrekkelijke wijk nodigt uit om naar buiten te gaan, elkaar tegen te komen en in beweging te blijven.

Maar uiteindelijk zijn het niet de gebouwen die een wijk dementievriendelijk maken.

Dat zijn de mensen.

De buur die geduldig wacht wanneer iemand even naar woorden zoekt. De winkelier die een vertrouwd gezicht herkent. De vrijwilliger die iemand ophaalt voor een activiteit. Het kind dat spontaan een praatje maakt met een oudere. De sportvereniging die ruimte biedt aan mensen met geheugenproblemen. De huisarts, de wijkverpleegkundige, de mantelzorger en de welzijnswerker die elkaar weten te vinden.

Iedereen kan bijdragen aan een dementievriendelijke wijk. Soms is een glimlach al voldoende om iemand zich weer welkom te laten voelen.

Zo ontstaat een gemeenschap waarin niemand wordt buitengesloten en waarin verschillen niet als een probleem worden gezien, maar als een vanzelfsprekend onderdeel van het leven.

Een inclusieve dementievriendelijke wijk vraagt daarom niet om uitzonderlijke maatregelen.

Zij vraagt om gewone mensen die buitengewone aandacht hebben voor elkaar.

Dat is de wijk waar wij met de Hazenkampvisie aan willen bouwen.

Niet morgen.

Maar vandaag.

Hoofdstuk 7

Wonen, ontmoeten en meedoen

Een huis maakt nog geen thuis.

De meeste mensen willen het liefst zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Dat is begrijpelijk. Een vertrouwde woning, bekende burens en een herkenbare omgeving geven rust en zekerheid. Maar prettig ouder worden hangt niet alleen af van de woning zelf.

Minstens zo belangrijk is wat zich buiten de voordeur afspeelt.

Wie zelfstandig woont, maar niemand meer ontmoet, ervaart al snel dat een huis geen thuis meer is. Daarom zijn wonen, ontmoeten en meedoen onlosmakelijk met elkaar verbonden. De kwaliteit van een wijk wordt niet alleen bepaald door goede woningen, maar vooral door de mogelijkheden die bewoners hebben om elkaar te ontmoeten en actief te blijven.

Een wandeling naar de winkel. Een kop koffie in Pasadia. Een activiteit van Kwiek. Een bezoek aan de Maranathakerk. Een praatje in het Hazenpark. Het lijken gewone momenten, maar juist deze dagelijkse ontmoetingen geven structuur aan het leven en versterken het gevoel ergens bij te horen.

Daarom pleiten wij voor een wijk waarin ontmoeting geen toeval is, maar een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks leven.

Dat betekent dat woningen, ontmoetingsplekken, zorgvoorzieningen en openbare ruimte elkaar versterken. Niet als losse voorzieningen, maar als één samenhangend netwerk waarin bewoners elkaar gemakkelijk kunnen vinden.

Geclusterd wonen: zelfstandig, maar niet alleen

De komende jaren zullen steeds meer ouderen behoefte hebben aan een woonomgeving waarin zelfstandigheid behouden blijft, terwijl ontmoeting, veiligheid en ondersteuning dichtbij zijn. Geclusterde woonvormen kunnen daarin een belangrijke rol spelen.

Het gaat niet om een terugkeer naar de traditionele verzorgingshuizen van vroeger, maar om eigentijdse woonvormen waarin mensen een zelfstandige woning hebben en tegelijkertijd deel uitmaken van een gemeenschap. Bewoners houden hun eigen regie, maar weten dat er altijd mensen in de buurt zijn. Een gezamenlijke ontmoetingsruimte, een binnentuin, een terras of gezamenlijke activiteiten maken het gemakkelijker om elkaar te ontmoeten en naar elkaar om te zien.

In Hazenkamp zien wij daarvoor mooie kansen. **Gebouw Hubert** is een goed voorbeeld van een ontwikkeling waarin wonen, ontmoeting en ondersteuning op een natuurlijke manier samenkomen. Het laat zien dat geclusterd wonen niet alleen aantrekkelijk is voor ouderen, maar ook kan bijdragen aan een levendige en verbonden wijk.

Daarnaast zien wij mogelijkheden voor de locatie **Vossenlaan 44 / Dromedarisstraat 1a**. Deze plek zou zich uitstekend lenen voor een toekomstbestendig geclusterd woonzorgcomplex, waar wonen, welzijn en – waar nodig – zorg elkaar versterken. Daarmee kan een **derde belangrijk ankerpunt** in de wijk ontstaan, naast de Maranathakerk en Hubert. Een plek die aansluit bij de groeiende behoefte aan passende woonvormen voor ouderen en tegelijkertijd de sociale samenhang in Hazenkamp verder versterkt.

Geclusterd wonen is daarmee geen doel op zich.

Het is een middel om mensen langer zelfstandig te laten wonen, zonder dat zij er alleen voor staan. Juist in combinatie met ontmoetingsplekken zoals Pasadia, de activiteiten van Kwiek, de Maranathakerk en de voorzieningen in de wijk ontstaat een omgeving waarin mensen niet alleen langer thuis wonen, maar zich ook langer thuis voelen.

Ook de zorg wordt sterker georganiseerd

Geclusterde woonvormen bieden niet alleen voordelen voor bewoners, maar ook voor de organisatie van zorg en ondersteuning. Wanneer mensen dicht bij elkaar wonen, kunnen

wijkverpleegkundigen, thuiszorgmedewerkers en andere professionals efficiënter werken. Zij hoeven niet langer grote afstanden door de wijk af te leggen tussen afzonderlijke cliënten, maar kunnen meerdere bewoners binnen één woonomgeving ondersteunen.

Dat betekent minder reistijd en meer tijd voor persoonlijke aandacht. De beschikbare zorgcapaciteit wordt beter benut, terwijl bewoners sneller kunnen rekenen op ondersteuning wanneer dat nodig is. Ook mantelzorgers ervaren meer rust, omdat professionele hulp, vrijwilligers en medebewoners elkaar gemakkelijker weten te vinden.

Zo ontstaat een win-winsituatie: bewoners profiteren van meer veiligheid, ontmoeting en nabijheid, terwijl zorgorganisaties hun schaarse capaciteit doelmatiger kunnen inzetten.

"Mensen willen niet alleen oud worden in hun eigen huis. Zij willen oud worden in hun eigen leven."

Hoofdstuk 8

Pasadia als sociaal wijkconcept binnen een dementievriendelijke wijk

Een plek waar ontmoeting vanzelfsprekend wordt

Iedere wijk heeft plekken nodig waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Niet omdat zij zorg nodig hebben, maar omdat zij deel willen blijven uitmaken van de gemeenschap. Juist voor ouderen en mensen met beginnende geheugenproblemen zijn zulke ontmoetings- en activiteitenplekken van onschatbare waarde.

Vanuit die gedachte is het concept **Pasadia** ontstaan.

Pasadia is geen zorginstelling en ook geen traditioneel buurthuis. Het is een laagdrempelige ontmoetings en activiteitenplek waar mensen welkom zijn zoals zij zijn. Een plek waar welzijn voorop staat, waar activiteiten ontstaan vanuit de wensen van bewoners en waar ontmoeting belangrijker is dan zorg.

De naam Pasadia is bewust gekozen. Zij verwijst naar een plek waar mensen zich thuis voelen, waar ruimte is voor een gesprek, een kop koffie, samen bewegen, creativiteit, muziek of gewoon het plezier van elkaars gezelschap.

Welzijn als eerste stap

Veel problemen ontstaan niet doordat mensen onvoldoende zorg krijgen, maar doordat zij langzaam het contact met anderen verliezen. Eenzaamheid, onzekerheid en het wegvallen van dagelijkse structuur kunnen ertoe leiden dat mensen zich steeds verder terugtrekken.

Pasadia wil die ontwikkeling juist vóór zijn.

Door mensen regelmatig te ontmoeten, samen activiteiten te ondernemen en elkaar te leren kennen, ontstaat een gemeenschap waarin bewoners elkaar herkennen en ondersteunen. Daardoor blijven mensen langer actief, groeit het zelfvertrouwen en wordt de stap om hulp te vragen kleiner wanneer dat nodig is.

Pasadia is daarmee geen vervanging van professionele zorg.

Het voorkomt dat zorg te laat in beeld komt.

Een betekenisvolle dag voor mensen die thuis wonen

Steeds meer mensen met dementie blijven, mede door het overheidsbeleid, langer in hun eigen woning wonen. Dat is voor velen een wens, maar het vraagt ook om een andere manier van ondersteuning. Niet iedereen heeft dagelijks intensieve zorg nodig, maar vrijwel iedereen heeft behoefte aan structuur, ontmoeting en een zinvolle invulling van de dag.

Pasadia wil daarin een belangrijke rol vervullen.

Mensen met dementie die nog thuis wonen, kunnen er een vertrouwde plek vinden waar zij welkom zijn, anderen ontmoeten en deelnemen aan activiteiten die aansluiten bij hun mogelijkheden en interesses. Niet als patiënt, maar als mens. De nadruk ligt op wat iemand nog wél kan en waar iemand plezier aan beleeft.

Een gezamenlijke maaltijd, bewegen, muziek, creatieve activiteiten, geheugenspelletjes, een wandeling of gewoon een goed gesprek kunnen veel betekenen. Ze geven ritme aan de dag, stimuleren sociale contacten en helpen mensen langer actief en betrokken te blijven.

Ook mantelzorgers profiteren daarvan. Terwijl hun partner, ouder of familielid een prettige en veilige daginvulling heeft, ontstaat er ruimte om op adem te komen of andere verplichtingen op te pakken. Daarmee ondersteunt Pasadia niet alleen mensen met dementie, maar ook de mensen die dagelijks voor hen zorgen.

Juist deze combinatie van ontmoeting, welzijn, daginvulling en ondersteuning maakt Pasadia tot een waardevolle schakel binnen een inclusieve en dementievriendelijke wijk.

Verbinden in plaats van overnemen

Een belangrijk uitgangspunt van Pasadia is dat bestaande organisaties elkaar versterken.

Vrijwilligers, bewoners, mantelzorgers, zorgprofessionals, welzijnsorganisaties, woningcorporaties, kerken, de gemeente, ondernemers en maatschappelijke initiatieven behouden ieder hun eigen rol. Pasadia brengt deze partijen niet samen in een nieuwe organisatie, maar verbindt hen rondom de bewoners van de wijk.

Juist daardoor ontstaat een netwerk waarin mensen gemakkelijker de weg vinden naar activiteiten, ondersteuning en professionele hulp wanneer dat nodig is.

De huiskamer van de wijk

Wij zien Pasadia als de huiskamer van Hazenkamp.

Een plek waar iedereen zonder afspraak kan binnenlopen. Waar mensen elkaar ontmoeten, samen lunchen, bewegen, muziek maken, een workshop volgen of gewoon een praatje maken. Een plek waar ook mantelzorgers elkaar ontmoeten en waar vrijwilligers nieuwe bewoners welkom heten.

Hier wordt niet gedacht in doelgroepen.

Hier staat de mens centraal.

Een voorbeeld voor andere wijken?

Hoewel Pasadia ontstaat vanuit Hazenkamp, reikt de gedachte verder dan deze wijk alleen.

Veel Nederlandse buurten staan voor dezelfde uitdaging: hoe zorgen we ervoor dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen zonder dat zij vereenzamen?

Pasadia laat zien dat welzijn, ontmoeting en gemeenschapskracht daarbij een sleutelrol kunnen spelen.

Pasadia laat zien dat een dementievriendelijke wijk niet begint met méér zorg, maar met een plek waar mensen elkaar blijven ontmoeten, zich welkom voelen en iedere dag opnieuw ervaren dat zij er nog steeds bij horen.

Pasadia is niet aan een tekentafel ontstaan. Het is gegroeid uit de ervaringen van Stichting Kwiek Nijmegen-Midden. Jarenlang hebben vrijwilligers, deelnemers en professionals samen ontdekt wat mensen werkelijk nodig hebben om langer zelfstandig, gezond en met plezier deel te blijven uitmaken van hun eigen wijk. Pasadia is daarvan het logische vervolg. Geen nieuw begin, maar de volgende stap in een ontwikkeling die al jaren geleden begon met een eenvoudige uitnodiging: "Kom erbij."

Hoofdstuk 9

De drie ankerpunten van de Hazenkampvisie

Een sterke wijk bouw je niet op één plek.

Een inclusieve en dementievriendelijke wijk ontstaat niet vanzelf. Zij groeit doordat mensen elkaar ontmoeten, passende woonvormen beschikbaar zijn en organisaties bereid zijn samen te werken. Daarom kiest de Hazenkampvisie niet voor één centrale voorziening, maar voor een netwerk van plekken die elkaar versterken.

Wij noemen deze plekken de **drie ankerpunten van de Hazenkampvisie**.

Samen vormen zij het fundament voor een wijk waarin mensen langer zelfstandig kunnen wonen, actief blijven deelnemen aan de samenleving en – wanneer dat nodig is – passende ondersteuning dichtbij vinden.

Ankerpunt 1 – De Maranathakerk

De Maranathakerk is veel meer dan een kerkgebouw. Zij is een vertrouwde ontmoetingsplek in de wijk en biedt ruimte aan activiteiten, vrijwilligers, bewonersinitiatieven en maatschappelijke organisaties.

Hier heeft Kwiek de afgelopen jaren laten zien hoe waardevol ontmoeting kan zijn. Hier kan ook Pasadia uitgroeien tot een laagdrempelige huiskamer van de wijk, waar bewoners elkaar ontmoeten, samen eten, bewegen, leren en elkaar ondersteunen.

De kracht van de Maranathakerk ligt niet alleen in het gebouw zelf, maar vooral in de mensen die er samenkomen.

Ankerpunt 2 – Hubert

Met de ontwikkeling van Hubert krijgt Hazenkamp een eigentijdse vorm van geclusterd wonen. Zelfstandige appartementen worden hier gecombineerd met nabijheid, ontmoeting en – waar nodig – zorg en ondersteuning.

Hubert laat zien dat geclusterd wonen veel meer is dan een woonvorm. Het is een manier om mensen langer zelfstandig te laten wonen zonder dat zij er alleen voor staan. Bewoners ontmoeten elkaar gemakkelijker, mantelzorgers worden ontlast en zorgprofessionals kunnen efficiënter samenwerken doordat ondersteuning dichtbij georganiseerd kan worden.

Zo draagt Hubert niet alleen bij aan prettig wonen, maar ook aan een sterke en verbonden wijk.

Ankerpunt 3 – Vossenlaan 44 / Dromedarisstraat 1a

Wij zien ook kansen voor de locatie **Vossenlaan 44 / Dromedarisstraat 1a**. Deze plek zou zich uitstekend lenen voor een toekomstbestendig geclusterd woonzorgcomplex waarin wonen, welzijn en – waar nodig – zorg op een vanzelfsprekende manier samenkomen.

Een dergelijke ontwikkeling zou een derde ankerpunt in de wijk vormen en een waardevolle aanvulling zijn op de bestaande voorzieningen. Juist doordat verschillende woonvormen elkaar aanvullen, ontstaat een wijk waarin ouderen kunnen blijven wonen, ook wanneer hun ondersteuningsvraag verandert.

Hiermee groeit Hazenkamp stap voor stap uit tot een wijk waarin passende woonvormen beschikbaar zijn voor verschillende fasen van het ouder worden.

Samen sterker

Geen van deze drie ankerpunten staat op zichzelf.

Pas wanneer zij met elkaar verbonden worden door bewoners, vrijwilligers, zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporaties, ondernemers, sportverenigingen, de gemeente en

maatschappelijke partners ontstaat de gemeenschap die de Hazenkampvisie voor ogen heeft.

Kwiek vormt daarbij de verbindende kracht. Pasadia geeft invulling aan ontmoeting en dagbesteding. De geclusterde woonvormen zorgen voor een passende woonomgeving. Professionals en vrijwilligers vullen elkaar aan. En bewoners blijven, zolang dat mogelijk is, onderdeel van het gewone leven in hun eigen wijk.

Zo ontstaat geen verzameling losse voorzieningen, maar één samenhangend netwerk waarin wonen, welzijn en zorg elkaar versterken.

Dat is de wijk waarin wij geloven.

Niet een wijk waarin alles door professionals wordt georganiseerd.

Maar een wijk waarin mensen, organisaties en voorzieningen elkaar weten te vinden en samen verantwoordelijkheid nemen voor een samenleving waarin iedereen mee kan blijven doen.

Hoofdstuk 10

Manifest van de Hazenkampvisie

Samen bouwen aan een wijk waarin iedereen mee kan blijven doen

De Hazenkampvisie is ontstaan vanuit de overtuiging dat prettig ouder worden niet alleen een verantwoordelijkheid is van de zorg, maar van de hele samenleving.

Wij geloven dat iedere inwoner, ongeacht leeftijd of gezondheid, recht heeft op een plek waar hij of zij zich thuis voelt, anderen kan ontmoeten en betekenisvol kan blijven deelnemen aan het dagelijks leven.

Daarom kiezen wij voor een wijk waarin:

- **welzijn en ontmoeting de basis vormen voor gezondheid;**
- **mensen met dementie zo lang mogelijk volwaardig kunnen meedoen;**
- **vrijwilligers, mantelzorgers en professionals elkaar versterken;**
- **geclusterde woonvormen bijdragen aan zelfstandigheid en onderlinge betrokkenheid;**
- **zorg beschikbaar is wanneer dat nodig is, maar nooit het vertrekpunt vormt;**
- **bewoners actief meedenken en meebouwen aan hun eigen leefomgeving;**
- **kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen elkaar dagelijks ontmoeten;**
- **iedereen ertoe doet en niemand aan de zijlijn hoeft te staan.**

Wij geloven dat een sterke gemeenschap de beste basis vormt voor passende zorg.

Wij geloven dat investeren in welzijn uiteindelijk ook investeren is in gezondheid.

Wij geloven dat een wijk pas echt toekomstbestendig is wanneer mensen elkaar blijven kennen, ontmoeten en ondersteunen.

Daarom nodigen wij iedereen uit om mee te bouwen.

Niet morgen.

Maar vandaag.

Hoofdstuk 11

Nawoord

Een uitnodiging aan Nijmegen

De Hazenkampvisie is geen eindpunt.

Zij is een begin.

Een uitnodiging om samen verder te bouwen aan een wijk waarin mensen prettig ouder kunnen worden en waarin ontmoeting, welzijn, wonen en zorg elkaar versterken.

Gelukkig zien wij dat steeds meer organisaties dezelfde richting op bewegen. Landelijk groeit de aandacht voor passende zorg, gezondheid, preventie en gemeenschapskracht. Ook in Nijmegen ontstaan nieuwe initiatieven die laten zien dat samenwerking steeds belangrijker wordt.

De komende jaren bieden daarom een unieke kans.

Met de ontwikkeling van Hubert, de mogelijkheden rond Vossenlaan 44/ Dromedarisstraat 1a, de inzet van Stichting Kwiek Nijmegen-Midden, de verdere ontwikkeling van Pasadia en

de betrokkenheid van bewoners, vrijwilligers, zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporaties, kerken, ondernemers, onderwijs en sportverenigingen kan Hazenkamp uitgroeien tot een voorbeeld voor andere wijken in Nederland.

Dat vraagt om lef.

Maar vooral om samenwerking.

De grootste veranderingen beginnen immers niet in vergaderzalen.

Zij beginnen wanneer mensen elkaar ontmoeten.

Daarom doen wij een uitnodiging aan de gemeente Nijmegen, woningcorporaties, zorgorganisaties, welzijnsinstellingen, onderwijs, ondernemers, sportverenigingen en alle inwoners van Hazenkamp.

Laten wij de komende jaren niet alleen praten over de toekomst van de ouderenzorg.

Laten wij samen bouwen aan de toekomst van onze gemeenschap.

Want uiteindelijk is de vraag niet hoe oud wij worden.

De vraag is hoe wij samen oud willen worden.

De politieke keuzes die de komende jaren worden gemaakt op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid zullen mede bepalen hoe onze wijken eruitzien. Juist daarom is dit het moment om niet alleen te investeren in stenen, maar ook in mensen. De Hazenkampvisie wil daarbij geen politiek standpunt innemen, maar een constructieve bijdrage leveren. Wij nodigen alle politieke partijen en bestuurders uit om mee te denken, mee te doen en samen met bewoners te bouwen aan een wijk waarin iedereen zich welkom voelt en mee kan blijven doen.

Een inclusieve en dementievriendelijke wijk.

Eerste editie. Zomer 2026